

En waar is het fluitje van Gabriëlla gebleven?
Ieder, die naar Bethlehem gaat, kan het op zijn weg vinden.
Het ligt ergens half-verborgen tussen het gras, en je loopt er gemakkelijk aan voorbij.
Maar als je het ziet, raap het dan op, zet het aan je lippen en speel met zuivere klank het lied, dat
God ons in de Kerstnacht door de engelen heeft laten voorzingen:
„Ere zij God en vrede op aarde . . .”

In de berghut

(voor boven de 12 jaar)

MIEN LABBERTON

De avond begon te vallen. Ze zaten met hun viere voor de deur van de berghut, zwiwend. De hele middag waren er veel woorden geweest. Ze hadden zich met hun schooljongensduits uitgesloofd om zich bij de gids verstaanbaar te maken, ze hadden er af en toe een Zwitserse klank tussen door gegoooid, en zich hele pieten gevoeld. Nu viel dat alles van hen af. Ze vergaten, dat ze thuis in Holland duchtig meetelden in hun H.B.S. klas en op het sportterrein en hoe ze daar quasi gewoon, maar innerlijk opgezweept van voldoening, met de ietwat benijdende vrienden hadden staan praten over de voetreis, die ze met hun drieën mochten gaan ondernemen in het hoge land van de bergen. Dat was voor een week of drie geweest, maar het leek lang geleden. Ze staken sigaretten op, presenteerden de gids, die echter liever zijn pijp nam. Het zwijgen duurde. Huib Donkers haalde een prentkaart uit zijn zak, die hij die morgen al beneden in het dorp had gekocht, om naar huis te sturen. Ze stelde het uitzicht voor vanuit deze hut. Hij begon de kaart te bezien. In zijn ogen kwam een diepere aandacht, alsof hij luisterde. Hij keek

naar het uitgestrekte sneeuwveld, dat daar vóór hem lag in de geheimzinnige stilte van het ongeweten hoge leven van de machtige bergreuzen. Boven het sneeuwveld rezen de witte toppen, waartussen donker zwart de steile bergflanken plekten, waar geen sneeuw op hield. Even gleed zijn blik lager. Weldadig droomden daar de groene alpenweiden in het scheidend licht, lagen hier en ginds de kleine houten bouwsels gestrooid. De donkere dennen groeften als machtige complexen van onverwoestbaar leven, als zovele woordloze bruggen tussen dal en hoogten.

Uit Huibs borst trok een bevrijdende zucht omhoog. De beklemming die over hem was gekomen, viel van hem af. Hij richtte zijn ogen weer op de kaart, en om zijn mond kwam een glimlach. Over het wijde sneeuwveld trokken kleine zwervers, twee donkere mensgestalten voort, twee nietigheden in het grootse oerleven der eeuwen, afhankelijk van zon en wind en stromen. „Was ist hier der Mensch?” stond er onderop de kaart.

Dit onderschrift was het, dat hem deze morgen er toe had gebracht juist déze kaart te kopen. Maar nu, hier zittend aan de rand van het bergplateau, ver beneden zich het dal, ver boven zich de toppen, enkele kleine mensenkinderen bijeengegroept tot één doel — een der laagste toppen te beklimmen — werd het hem bewust, hoe onzuiver zijn beweegreden tot kopen was geweest. Geen kleinheid had hij inderdaad gevoeld, maar juist een zekere bevredigende verheffing, dat hij, Huib Donkers, vijftienjarige jongen, leider van hen drieën, een gids zou gaan bespreken, om op deze plek te komen, en vandaar uit nog hoger te gaan. En de woorden hadden hem met een zekere theatrale bekoring aangesproken.

Nú werden ze dieper van klank. Alsof ze niet gesproken werden door mensen, maar door het water, dat in brede overhuiving zich van de rotsen omlaag stortte, dag na dag, en eeuw na eeuw, volgend zijn voorgeschreven baan en toch al gaande nieuwe wegen zoekend, en stromend waar voordien gevallen stenen stremden. Alsof ze gefluisterd werden door het maanlichtschijnsel dat boven de zware toppen rees, en overgenomen werden door de ganse mateloze grootsheid rondom. *Was ist hier der Mensch...?*

„Een mooie avond”, zei de gids. „De heren treffen het”.

Huib stak de kaart in zijn zak.

„We zijn maar jongens”, zei hij.

Er was op eens een band. Een band tussen hen en de man, die hen morgen op hun eerste „Hochtour” geleiden zou. Tot nog toe waren ze elkaar vreemd geweest.

„Ik verlang zo naar morgen”, zei Huib opnieuw.

De gids nam zijn pijp uit zijn mond. Zijn ogen zagen aandachtig omhoog, naar het wolkenspel, dat nu het maanlicht weer met schaduwen overtoog.

„Ik ben niet helemaal zeker”, zei hij langzaam. „Er zit sneeuw in de lucht. We moeten misschien een dag wachten”.

„Wachten?” Uit drie monden tegelijk sprong het woord naar hem toe. Het zou toch mooi weer zijn morgen? Ze zouden toch om half drie gewekt worden, opdat de sneeuw nog hard zou zijn? Dat had hij toch zelf gezegd? De barometer...

De bergbewoner blies bedachtzaam zijn kleine rookwolkjes uit.

„Als we wachten moeten, moeten we wachten”, zei hij en stond op. „Ik zal de soep eens gaan koken.”

De drie keken elkander aan.

„Dat zou verduiveld vervelend zijn”, zei Jan van Breem; hij was beroemd op het tennisveld en berucht om zijn drift. Hij strekte zijn knieën. Dat lange stijgen voelde je toch. Leuk wel, die echte berglaarzen, ze gaven je een ander gevoel dan thuis. Zo iets van „ready? vooruit dan, zitten kun je later wel eens”.

„Die kerel denkt zeker, dat we suikeren poppetjes zijn”, dacht hij hardop.

„Hij doet een beetje gewichtig”, meende Gijsbert de Boogh. „We gaan natuurlijk, al sneeuwt het een beetje, wat dan nog? We zullen het hem wel aan z'n verstand brengen”.

„Ik dacht dat zo'n gids nergens tegen op zag!” zei Jan. „Dat valt ook al niet mee. Stel je voor, wat zou je hier een hele dag moeten beginnen?”

Huib Donkers stond op, en liep de hut in. Even later hakte hij hout voor het kleine hutfornuis. Het was hem of hij vreemd was aan zichzelf, vreemd ook aan de twee jongens daarbuiten. Hij keek naar het gemeenschappelijk „Matratzenlager”, waar ze zich straks op zouden uitstrekken, en sneed met een eigenaardige bedachtzaamheid het lange meegebrachte brood aan dikke schijven.

Af en toe gleed zijn blik door het kleine raam de schemerende verten in, waar de bergen blauwden en van de „alp” beneden hen het geluid van de tinkelende koebellen nog opklonk naar omhoog. Het klonk als vesperluiden in de avondstilte. „Das Vieh ist unruhig”, zei de man, roerend in de ijzeren pan. „Die Suppe wird schmecken, was?”

Ze doopten hun brood in de dunne soep, en het leven werd van een rustige eensgezindheid, die weldadig was. Het laatste uit de pan werd leeggeschept in een bord en verloot.

Jan keek op zijn polshorloge, „Over zes uur zijn we op de eerste gletscher”, zei hij. „Ik moet nog een nieuwe film opzetten.”

De gids nam de opgestoken pijp uit zijn mond. „In deze nacht, twintig jaar geleden, is mijn vader verongelukt,” zei hij, als in gepeins. Het leek niet tegen de anderen gezegd. „Hij is bijgelovig”, fluisterde Gijsbert. „Nou snap ik het!”

Even later zaten ze weer buiten op de bank. Ze waren nog niet tot slapen-gaan te bewegen. Zouden we avonturen beleven?”, hoopte Gijsbert. „Maar deze berg zal nog wel erg tam zijn. Hoogstens een waterval waar je door moet.”

„Mijn vader werd thuisgebracht,” begon toen weer de gids, zonder enige inleiding. „door twee andere gidsen werd hij van bovenaf naar ons huis gedragen. Hij leefde nog. Een Engelsman had niet willen doen wat hij zei en was een goeie vijftig meter omlaag gestort. Het was een loodrechte helling; het was ondoenlijk hem te halen. Vader probeerde het tòch, en verongelukte zelf ook.”

Het bleef stil.

„Dapper van uw vader”, zei Gijsbert.

De jonge gids staaarde voor zich uit. „Dapper?” herhaalde hij vragend. „Toen ik die nacht aan

zijn sterfbed zat, zei hij tegen me: „Onthou voor je hele leven één ding, mijn zoon, dapper doen wat kan en dapper laten wat niët kan, dat is mannenmoed. Dat laatste is het moeilijkste. Dat begreep ik toen nog niet.”

Als donkere reuzen stonden de bergen. Huib zat met de ellebogen op zijn knieën, de kin in zijn handen gesteund.

„Zo kun je wel makkelijk altijd een mooi uitvluchtje vinden”, zei Gijs.

„Als je dat wil.” De gids stond op. „We gaan naar bed”, zei hij beslist. „Slapen tot half drie, willen we hopen. De sneeuw aarzelt. Misschien komt ze niet.”

Even later lagen ze naast elkander. De slaap liet nog wachten.

Het was alles zo nieuw, zo vreemd, zo vol verwachting en onzekerheid. „We kunnen in elk geval toch gáán”, was het laatste wat Gijs nog zei. We zijn heus geen pietluttten”. De woorden vergleden in de geheimenvolle nacht. Slaap sloot de ogen.

Ze werden alle drie opgeschrikt door een geluid. Brandde er licht? Ze zagen de gids, een lantaarn in de hand, geheel gekleed en toegerust. Jan van Breem sprong overeind. „Is het al tijd?”

„Luister. Het is toch sneeuwstorm geworden. Ik heb noodsignalen gehoord. Jullie blijft hier. Ik moet er heen. Beloof me, dat je de hut niet verlaat.”

„Kunnen we niet helpen?” Gijs had zijn laarzen al aan. De gids opende de deur. Een wilde wind joeg een ijzige sneeuw naar binnen en gierde en floot. Daar doorheen gilde een kreet. Was het een menselijk geluid? „Hoor”, zei de gids. „Zesmaal in een minuut. Het komt van links.” Hij zette de handen voor de mond en stootte, zesmaal achtereën, zijn antwoordende kreet de bergen in. „Ik ga, wacht me hier. Auf wiedersehn”.

De tijd werd een aaneenschakeling van lange duistere minuten. Zwart was de nacht. De drie jongens keken, zonder dat ze dit wisten, onafgebroken naar de lage deur, waar de man verdwenen was. Het was of hij alle zekerheid, alle vertrouwen, alle veiligheid met zich meegenomen had.

„Wat is het hier opeens raar”, zei Gijs. „Zo verschrikkelijk stil.”

„Behalve dat je mekaar haast niet kan verstaan.” Jan draaide de hutdeur op slot, en sprong verschrikt achteruit. Een felle bliksemstraal schoot langs het kleine raam, alsof hij binnen wilde. Een heftige donderslag volgde. De hut trilde. Het was of de houten zoldering kreunde. Huib zocht in zijn rugzak en knipte een zaklantarentje aan. Op de vierkante houten krukjes zaten ze nu dicht bijeen. De nacht duurde. Eenmaal stond Huib op, stak de tweede lantaarn aan, die aan de zoldering hing en droeg haar het houten trapje op, naar boven.

„Misschien is het prettig, dat hij het licht ziet”, zei hij verklarend, toen hij weer bij hen kwam.

„Ik heb het voor het raampje gezet. Ik ga het vuur ook aanmaken. Hoor! wat is dat?”

Een roep drong tot hen door, zoals ze al wel vaker in de bergen hadden gehoord. Een angstroep was het niet. „Ergens een Senn”, meende Jan. Huib zweeg. Een Senn, zo diep in de nacht?

Ze zaten alle drie op hun knieën wat briefkaarten vol te krabbelen, toen een luid geklop hen opschrikte.

Het was Huib, die opende, en onmiddellijk opzij week. De gids kwam binnen. Zijn gezicht vol bloedstrepen, zijn ogen strak. Behoedzaam liep hij. Nu eerst zagen ze, dat zijn rug geen rugzak droeg, maar iets in een lang gespannen zeil, armen zagen ze om zijn hals. Zonder iets te zeggen, schoten de jongens toe. Even later lag er een mens op een matras gestrekt, en was er van allerlei te doen.

„Prettig dat het vuur al brandt”. De gids was even neergevallen op de bank. „Je had er een pan water op moeten zetten. Hoorde je, dat ik riep, toen je het licht boven neerzette? Dat was een goeie gedachte van je. Het was hulp”.

Het was Huib, of hij nog zelden zo'n goed woord had gekregen. „Was het zwaar?” vroeg hij.

„Heel zwaar. Hij lag in een loodrechte gletscherspleet, vrij diep. Ik kon hem er alleen haast niet uitkrijgen. 't Is jammer dat deze hut geen Hüttenwart heeft, dan had ik niet alléén hoeven te gaan. Hij

was buiten kennis geraakt, anders had hij zelf het touw om zich heen kunnen binden. Nu moest ik er in afdalen.”

„Hoe?”

„Aan een touw. Dat had ik vastgemaakt aan een zware steen. Wel wat gevaarlijk, maar er wàs geen rots. Nu, 't is gegaan. Hij komt er misschien bovenop. Een arm en een been gebroken, en verder weisz Gott.”

De jongen dacht na. „Dapper doen wat kàn.” Zelf aan het touw, gehouden door de steen, was hij naar beneden gegaan in de ijskloof, had zich handen en gezicht gewond en eindelijk het andere touw om de bewusteloze heen onder schouders en armen gebonden. Toen weer omhoog langs het eigen touw, het andere in de hand, en zelf weer in veiligheid, de ander omhoog getrokken. Alles in storm en noodweer, in ijzige kou van hagel en gletscherwind, met slechts het licht van een lan-taarn. Dapper doen wat kàn. En — als het nièt had gekund?

„Als het nog maar kàn”, zei de man, alsof hij de gedachten van de jongen had kunnen volgen.

„Maar als je terug moet gaan, en de verantwoording op je moet nemen, dat je geweten zegt dat het nièt kan, dàt is het zwaarste.”

Gijsbert kwam op hem toe. „Hij zegt wat”, fluisterde hij. „Ik kan hem niet verstaan.”

„Ik misschien ook niet. Hij lijkt me een Italiaan. Wie van jullie wil straks helpen, hem naar beneden te dragen?”

„Ik”, zeiden ze alle drie tegelijk.

In plaats van een vreugdetocht omhoog, werd het een behoedzame gang omlaag, terug naar het gisteren verlaten dorp. En tòch was het een vreugdetocht. Want is het voor een moeder, die haar zoon verloren waant, — de uitgezonden zoekers waren onverrichter zake teruggekeerd — geen onuitsprekelijke vreugde, hem, zij het gekneusd en gehavend, toch met kàns op behoud te mogen terug ontvangen . . . ?

„Willen jullie nog weer gaan?” vroeg die middag de gids aan het drietal, dat zich nu zo één met hem voelde.

„Ja!” zeiden ze. „Gráág.” En opnieuw togen ze op weg.

Klaar en stralend blauw stond de hemel boven de roepende bergen. „Neuschnee!” zei de gids. „Nù is er geen twijfel. Vanavond vroeg te kooi en vannacht om twéé uur present.”

Ze gingen. Anders dan gisteren. Met grotere vreugde en met grotere ernst. Iets begonnen ze te begripen van de machtige roep der bergen. En ook van die woorden op Huibs kaart. „*Was ist hier der Mensch?*”

Kerstfeest in de zomer

MARIAN HESPER-SINT

In de zomervakantie mochten Koen Joke altijd komen logeren bij oom Ab en tante Stina, die zelf drie kinderen hadden, Toon, Jannie en kleine Kees. Oom en tante woonden aan de rand van de duinen. Oom was bloembollenkweker en had daar zijn velden.

Ko en Joke vonden het heerlijk in het ruime kwekershuis. Ze woonden zelf op een klein bovenhuis in Amsterdam, waar straten ver geen sprietje groen te vinden was. Tot vreugde van hun moeder, de zuster van tante Stina, kwamen ze altijd dik en bruinverbrand thuis.